

Referat fra medlemsmøte 26. oktober 2017

Tittel: Herr og fru Luther

Kåsør: Ruth-Wenche Hebnes Vinje

Foran en tilhørerskare på drøye 50 personer tok Ruth-Wenche Hebnes Vinje tak i Luther-historien fra en litt annen vinkel enn vanlig - hun tok utgangspunkt i Katharina Luther, Martin Luthers ektefelle.

Men først litt historie. Martin Luther ble født i Eisenach 1483, i en da fattig familie. Den unge Martin hjalp til med å skaffe penger til familien, bl.a. ved sang. Far til Martin, Hans arbeidet i sølv- og kobbergruvene, slo seg opp og gjorde etter hvert karriere. Mor Margareta Luther kom opprinnelig fra en godt ansett (lav-adel) familie fra Eisenach.

Etter skoletiden begynte Martin til universitetet for å studere juss, og levde som studenter flest. Men under et tordenvær, der Martin nær ble truffet av lynet, endret hans livssyn seg. I sin redsel lovet han jomfru Maria å gå i kloster, dersom han overlevde uværet. Og slik ble det, kort tid etter ble Martin Luther munk. Hans liv besto nå av å lære, be og gjøre botsøvelser.

Luther blir prest og flytter til Wittenberg for å studere teologi. Han oppnår ry for å være en «biblekspert». Men en ting har han problemer med, og det er kirkens (den katolske) syn på synd. Martin taler kirken (og paven) rett imot når det gjelder kirkens avlatshandel. Dette blir da til mye mer enn bare kritikk, det fører til reformasjonen!

Katarina Luther, født von Bora, kom fra lav-adelen og gikk i kloster. Martin forkynte i klosterkirka, og traff slik Katarina. Katarina, sammen med et mindre antall nonner «flyktet» fra klosteret, hjulpet av Martin. Martin var 40 år gammel da han fridde til Katarina. De ble gift og sammen fikk de 6 barn i løpet av 8 år. Katarina var flink med økonomien og holdt også styr på husholdningen. Martin tok aldri rollen som «husets herre», den rollen fikk Katarina. En kan vel si at Katarina hadde en viktig rolle også i det vi i dag kaller kvinnefrigjøring. Ekteskapet deres var i utgangspunktet ikke et kjærlighetsekteskap, kjærligheten vokste frem mellom de to etter hvert.

De nygifte bodde i klosteret. Katarina var en driftig dame, hun engasjerte seg i hagearbeid, laget egen fiskedam og holdt forskjellige dyr. Dette, sammen med utleie av tidligere munkeceller til studenter, ga familien inntekter, mens Martin tjente til livets opphold som professor ved universitetet i Wittenberg.

Martin var plaget med sykdom i så godt som hele hans liv, fysisk så vel som psykisk. Katarina drev som sagt hele familien, investerte i eiendom og familien Luther ble etter hvert en av de rike familiene i Wittenberg. Som gave til klosteret ga de en port, som står den dag i dag. Dessverre mistet de to av jentene sine, den ene ble kun 9 måneder gammel, den andre 13 år. De ønsket en akademisk karriere for sine barn, og holdt seg med egen huslærer.

Katarina tok også aktiv del i reformasjonsarbeidet. Faktisk spilte et helt nettverk av kvinner en avgjørende rolle i reformasjonen.

Martin Luther døde den 18. februar 1546 under et besøk i sin fødeby, Eisenach. Katarina måtte kjempe for å få beholde sine barn, og lyktes. Dette var tiden der det herjet pest i landet, noe som førte til at Katarina og barna måtte flykte fra klosteret en kald vinterdag. På denne ferden, med hest og vogn, ble Katarina kastet ut av vogna, landet i iskaldt vann og ble syk. Hun døde 51 år gammel.